

REDACTIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 24 cor.
Pe jumătate an .. 12 c
Pe 1 lună .. 3N-ră de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502.

TRIBUNA

Gumpăna se clatină.

(.) La 30 Ianuarie se încheie Reichsrath-ul austriac, după o sesiune furtunoasă și rodnică. E ultima față mai spălăcită a acestui corp legiuitor, căci viitoarele alegeri făcându-se pe baza noii legi electorale, camera va avea un caracter hotărât. Popoarele își vor avea toate espresia lor, în proporții cu importanța lor numerică.

Astfel, pe viitor, aceasta parte a monarhiei se prezintă cu totul întărită. Un nou principiu a triumfat pe teritoriul ei, acela al naționalismului. Pare că e poveste, ca în țeara atât de feudal-conservativă, în lumea lui Metternich de impie memorie, să răsară de-odată soarele cald al ideilor democratice și naționale. Dar așa este. Și se zice că inițiativa pentru asta a pornit dela însuș Suveranul, care ține, ca până ce este în viață să vadă realizate drepturile și postulatele naționale ale prea iubitelor sale popoare, căci numai astfel pacea e cu putință.

Întărirea Austriei este, evident, un mare succes al politicii interne a Monarhiei noastre. Pentru Ungaria însă înseamnă o slăbire vădită, căci ceea-ce în Austria este o chestiune rezolvită, la noi a ajuns abia în stadiul începutului nesigur.

Până de curând parlamentul din Budapesta era în avantaj. Majoritățile compacte ale liberalilor și acum ale coaliției puteau să se prezinte cu o mai mare forță, ca parlamentul austriac, făcut imposibil de luptele nelămurite de partid. Astăzi însă, dincolo

fiind pace și guvernul austriac având o poziție mai sigură; pe de altă parte, în Pesta nemulțumirile naționalităților, fiind tot mai izbucnitoare, neapărat că liniște la noi nu poate să fie.

Dorința noastră a tuturor tinde către aceleași drepturi ce s'au acordat cetățenilor austriaci. Și cu cât știm că această dorință este și aceea a Maiestății Sale, cu cât suntem mai convinși că soluția urgentă este posibilă și că numai de îndărătnicia guvernului actual ne lovim, spiritele noastre se încordează mai mult. Sufrajul universal e minimul de concesi, pe care-l cerem, și e o chestie de liniște pentru țara asta, ca guvernul să nu se îndârjască.

Fără o grabnică rezolvire a reformei electorale, balanța se clatină. Pe când în Austria cetățenii pot să-și vadă liniștiți de interesele lor și fiecare să-și cultive limba proprie și firea lor, la noi are să fie o continuă frământare. Ungaria are să fie astfel redusă la valoare secundară în cadrul monarhiei, fără ca în același timp partidele aliate dela putere să rămână vecinic triumfătoare, pentru că de ce se tem totuși nu vor scăpa. Principiul național va eși totuși biruitor, căci numai astfel se poate închipui o liniște desăvârșită. Să zicem că ni-se mai rezervă o luptă de câțiva ani, că mai trebui să ne întărim până a sili pe cei puternici de astăzi să ne recunoască singuri țaria noastră. Până atunci însă, Austria va fi departe și va fi înregistrat multe succese în domeniul politicii.

Guvernul nostru și cu ai săi contează foarte mult cu tendințele separatiste ale in-

dependentilor. Ei socot, că situația de astăzi va sfârși prin o încetare a actualei forme de stat, iar dobândindu-și independența vor putea să rămână mai stăpâni pe trebile lăuntrice. Astea sunt însă socoteli greșite. O privire pe hartă ne arată, că interese economice și strategice fac imposibilă orice altă combinație și că mântuirea singură e în dualism. Ungaria numai în cadrul marelui stat austro-ungar se poate validită și cum aceasta validitate, fără recunoașterea egalității tuturor popoarelor, după pilda austriacă, nu se poate face, revenirea la sentimente mai bune nu poate întâzia.

Cu răvnă privim deci la întâmplările din Austria. Peste câteva zile Suveranul va iscăli legea cea nouă, electorală. Deputații vor pleca în urmă pe la căminuri, pentru a vesti poporului noul act de dreptate prea înaltă. Vestea aceasta va avea asupra poporului nostru o impresie deprimantă, de sigur, dar ea-i va da în același timp prilej de sperare, — pentru că nu se poate ca dreptate să nu se facă decât într-o parte a uneia și aceleiași monarhii. Nu se poate ca într-o parte a cumpenii să fie totul și la noi nimic.

Afacerea Polónyi continuă a preocupa presa și opinia maghiară. Știrile se contrazic. După unele știri Kossuth l'ar fi susținând pe Polónyi, de a cărui cinste nu se îndoiește. Alte jurnale spun că Andrassy l'a abandonat și a zis că dacă nu demisionează Polónyi, va demisiona el, dar cu un om care se ferește de justiție nu vrea să fie coleg. Totul ar atârna dela M. Sa, care

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

CORBEIU.

PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

II. De-a judecata.

N'a năpăstuit, cât a fost judecător, domnul Vasilie Corbeiu pe nimeni; el însă nu era omul, care poate să scape pe un om năpăstuit din temniță.

Nu mai călcăse de când nu mai era judecător pragul vre-unei judecătoria și nu știa rânduiala de acum a judecăților. Se feriă ca de foc de ncurcături, ear când avea vre-o daravere își lua avocat il plătia și scăpa. Tot așa avusese de gând să facă și acum; fiind însă citat, nu-i rămânea decât să se 'nfățiseze. Asta-l cătrănea și-l scotea din sărite.

Bine nu e însă să-ți perzi sărita când ai a face cu stăpânirea.

Era un singur lucru care-l mângăia; judecătorul de instrucțiune domnul Hausner Vili, un șvab din Banat, era om cu cultură europeană, cu care făcuse, așa din întâmplare, cunoștință și vorbea în mai multe rânduri. Cu el o sfârșea repede. N'avea decât să-i spună, că n'a fost acasă și nu știe nimic.

Vorba era numai, că dl Hausner mai era și judecător reg. ung.

El il primi foarte politicos, răspunse tot în nemțește, cum erau obicinuiți să vorbească la salutarea lui și il pofti să șeadă, dar după ce se așeză și el și-și luă actele, începu să-i spună în ungurește, de ce l-a chemat și ce voește să afle dela dînsul.

Corbeiu își adună toate puierile ca să se stăpânească.

»Las că te joc eu pe tine! — își zise în gândul lui.

»Domnule judecător, — îi zise în românește. — Nu înțeleg limba, în care-mi vorbiți. Sunt Român, și nu am, așa cred, nevoie să vă citez legea, în virtutea căreia am dreptul de a fi ascultat în limba mea.

E fără îndoială frumos să stărui asupra drepturilor neamului tău; atunci însă, când numai tu singur stărui, foarte ușor ajungi să fii făcut de rîs, și dl Hausner, care nu mai stăruia asupra drepturilor neamului său, începu să zimbească, zicând în gândul său »Las că te joc eu pe tine!«

El se întoarse spre dl Valașec, secretarul, care sta gata să scrie procesul verbal, și-l întrebă »Ce zice domnul?«

Valașec dete din umeri și-i răspunse, că nu-l înțelege nici el.

Liniștit, serios și plin de dignitate, judecătorul sună să între pandurul de serviciu, un român fost honved, apoi dupăce acesta intră, îi ordonă să întrebe, »pe domnul« în limba lui, ce vrea, și să-i tălmăcească spusele.

Lui Corbeiu îi venia să apuce crucificul de pe masă și să i-l asvârlă 'n cap; intrat însă odată în luptă, nu-i rămânea decât să se stăpânească și a primit mijlocirea servitorului — ori

și-cât de monstruoasă i-ar fi părut lui ca fost judecător.

»Să-i spui Domnului, că nu înțeleg nici eu limba, în care vorbește dsa, — grăi dl Hausner după-ee i-se făcu tălmăcirea.

»Eu am însă dreptul, meu, grăi Corbeiu fără ca să mai aștepte — și nu poate să-mi fie judecător decât cel ce, știindu-mi limba e în stare să-mi respecteze dreptul.

Dl Hausner iar zimbă.

»Care va să zică tot mă 'nțelegi, — zise el.

»Dar nu am datoria de a te 'nțelege, — îi răspunse Corbeiu, — pecând dta ești dator să mă înțelegi pe mine.

»O pun aceasta la îndoială, — răspunse dl Hausner. — Dreptul de a te folosi de o limbă oare-care nu e civil, ci public; el n'a fost dar asigurat pentru persoane singuratice; ci pentru colectivități.

»Fără îndoială, întimpină Corbeiu, — și eu fac parte din o colectivitate, care are dreptul de a se folosi de limba română.

»Nu știu, răspunse iar Hausner. Nu e destul să fii român pentru-ca să te poți folosi de dreptul acesta. Legea prescrie, că românul, care face parte din o comună, care a decretat limba românească drept limbă protocolară a sa, are dreptul de a fi interogată, de a se apăra și de a cere sentința în limba sa — numai însă la judecătoria sa naturală, nu la ori-și-care judecătorie din țară.

Pe Corbeiu îl trecură răcorile.

Încă de mult în satul lui fusese decretată limba maghiară drept limbă protocolară.

»Îți dau deci termen de opt zile, urmă dl Hausner, — să-mi aduci dovezi legale, că ești

a cerut, prin cancelaria de cabinet, să i-se raporteze despre întreaga afacere și despre toate fazele ei. Eri Wekerle, Kossuth și Andrassy au și ținut în palatul Dietei conferință în chestia asta.

»Népszava« scrie că cei dela Casina Națională din Budapesta îl susțin pe Polónyi. Nici nu poate fi pentru »era nouă« din țară mai caracteristic nimic decât ca Polónyi să rămână ministru, — încheie numitul ziar.

»Magyar Szó« aduce amănunte cu privire la afacerea Geschwindt, fabricantul, în interesul căruia Polónyi își luase angajamentul să intervină, la comună, în schimbul unei sume de 100.000 fl.

Procese noi. Redactorul nostru dl Sever Bocu a fost citat azi la judele de instrucție din Arad, pentru a i-se aduce la cunoștință, că procuratura din Oradea-mare a intentat proces pentru două articole apărute în nr. 215 dela 18 Noembrie a Tribunei. Unul sub titlul »Calvarul« în care s'a făcut lista osândiților politici din Ungaria în cei 10 ani din urmă, altul sub titlul »Agitațiuni« scris de Ioan Slavici. Procurorul și-a întemeiat acuza pe § 174 al legii penale, pentru delictul preamăririi crimei.

Redactorul nostru a făcut recurs împotriva acestei noi persecuții.

Fișpania din Făgăraș este dorul multor »tulipantosi«. Iată de ce »Budapesti Hirlap« de ieri stăruiește să se numească neîntârziat fișpan nou maghiar în locul sasului Bausnern, care — după cum noi am scris deja înainte de asta cu o lună — într'adevăr și-a dat cererea de a fi trecut la penzie. Fișpan maghiar le trebuie indeosebi în vederea restaurărilor ce se vor face în 1907 și indeosebi pentru-că »în acest din urmă an puterea și stăpânirea a ajuns în mâinile românilor, fie-care întârziere deci este cât o mică bătălie perdută... E mare primejdia în Făgăraș...»

Nici vorbă, că e mare! De aceea guvernul va și grăbi să numească un nou fișpan, ungur neaș. Persoana nu trebuie căutată mult: e deja acolo, căci Széll, fratele fostului prim-ministru, de aceea a fost adus slujbaş la Făgăraș... Întârzierea nici nu provine din cauza lipsei de persoană, ci poate că sunt prea mulți — eschimoșii!

Falsul pesimism politic.

De câte ori se înoiește anul se observă o notă decepționistă în cercurile politice din Budapesta. Urările de Anul-nou pe la șefii de partide și articolele de reflexiuni ale organelor de frunte sunt totdeauna duiioase și plângătoare. În sfârșit, s'a făcut un obicei, ca în momentul când lumea se veselește de bine că s'a încheiat un an de muncă, politicienii maghiari să verse lacrimi de crocodil.

Iată de-o pildă »Pester Lloyd. În primul său dela 13 Ianuarie lamentează ca în fața unei catastrofe. Se întreabă cu durere: unde mergem? Și continuă: nu vedeți primejdia de acasă? Nu credeți că legăturile dintre noi ungurii prea sunt slabe? Nu băgați de samă ce ne amenință din partea Austriei? Iată în Boemia, acolo s'a pornit o vie mișcare filo-slovacă, fapt dureros pentru noi. Iată pământurile naționalităților ne găsesc desuniți. Și așa mai departe.

Iar plângerile nenorocitului domn Veigelsberg — directorul numitului ziar — se aud și din celelalte ziare, cari asemenea prevestesc prăpastia, spre care se îndreaptă cu pași iuți națiunea maghiară, — dacă... există un dacă... nu se vor alia cu toții în potruva naționalităților!

Pe noi nu ne mai sperie nici tonul acesta pesimist și nici acel »dacă«. Știm foarte bine că totul nu e decât o frază grosolană. Compatrioții nostri n'au nici un motiv de a lamenta ca femeile, de oare-ce nici odată situația lor în monarhia habsburgică n'a fost mai tare ca acum. Nici odată idea maghiară n'a fost mai îndrăzneată și n'a avut acel grai de oficialitate ca astăzi.

Plângerile lor sunt absolut false, sunt mincinoase și urmăresc o anume țintă: aceea de a seduce opinia publică și a masca astfel obișnuitele măsuri împotriva noastră și pentru întărirea lor.

Nu este aceasta singura trăsătură iezuitică în caracterul politice maghiare. Toată politica se razămă pe această strategie a duplicității.

Din Zarand.

»Bradul e centrul Zarandului«, iată un adevar, care adeseori s'a rostit și va trebui și mai de multeori rostit, ca să-l înțeleagă toată suflarea românească.

Încunjurat din toate părțile cu bunătați firești aur, argint, cărbuni de piatră, păduri, poame, și înzestrat cu așezăminte pentru luminarea minții, pe câtă vreme »înțelepciunea sau învățătura este mai scumpă decât visteriile aurului și ale argintului«, — Bradul e merit să devină centrul întreg neamului nostru.

Dela Brad spre răsărit se întind munții metalici ai Ardealului cei plini de minerale nobile. Aici se află bășagurile de aur pe cari le lucrează »societatea germană 12 apostoli din Ruda«, a cărei direcțiune își are scaunul în Gotha. Atelierele societății e la Guraborii o colonie de 4—5 km. departe de Brad spre Criștior. Din aceste bășaguri se scot în fiecare săptămână câte 120—150 kg. de aur.

Învărtirea pe an e de mai multe milioane de coroane.

Spre apus începând chiar din Brad către Meșteacă, Cebea, Baia-de-Criș ș. a. de-a lungul culmei Drocea-Highiș, se întind straturi groase de cărbuni de piatră, drept continuarea celor dela Petrojeni. Din bășagurile de cărbuni dela Cebea se cară zi de zi 4—500 kg. și acum se clădește tren anumit pentru căraușit.

Körmendy Gyula, doftor de profesiune, de ani de zile luptă să închege un bășag barem ca cei dela Șalgo-Tarján și cu munca, ce va trebui dezvoltată în sânul pământului la 400—800 m., să ferească (!) poporul bășinaș (?). Se apropie de țintă — ca Sisifus de apă — căci și-a asigurat capitalul de luptă (?) în frunte cu societatea de trenuri Arad-Csanád și a și cumpărat, zice d-sa, mult teren de cărbuni câte cu 30 k. (!) jugherul.

Sunt apoi în Zarand bășaguri de chiz, piatră de marmoră, var, sulfur, terme sulfuroase, păduri stufoase, poame gustoase, turme frumoase și alte daruri ale firii, tot atâtea izvoare de câștig pentru celce știe munci și cruța.

Totuși poporul zărândeian par'că zi de zi grăbește spre mizerie, și ta să scape de ea, pleacă tot mai mulți la America, ca acolo să muncească, și să-și agonisească cele de lipsă, ca să-și poată răscumpăra moșia îngreunată. Prin biserici auzi Duminecă de Duminecă sunând rugăciune, ca: »Cela ce ai călătorit cu Luca și Cleopa la Emaus, călătorește și cu robii tăi Francisc și Danilă etc., cari vor să călătorească la America«.

Și ce nu face preotul evlavios (!) pentru câte 1 zlot, 2—3—5!

în adevăr român și că în comuna, din care faci parte, limba română e cea protocolară. Dacă-mi vei fi adus aceste dovezi, ai dreptul și el va fi respectat, mă voi recusa și voi stăruie, ca tribunalul să delege pentru dta pe vre-un alt judecător, care știe românește.

»Dar — grăi Corbeiu acum în nemțește, — pot să-ți spun chiar acum, că 'n comuna, din care faci parte, limba protocolară e cea maghiară«.

De asta-dată, dl Hausner nu mai cer usă i-se facă talmăcirea, dar răspuse tot în limba maghiară!

»Atunci nu ai dreptul și n'am să mă recuz. Deși mi-e însă destulă această mărturisire făcută de Dta, ca judecător trebuie să am dovezile la acte, ca să pot justifica refuzul de a-ți face interogatoriu în limba Diale, cum ai cerut.«

Corbeiu nu mai stia încotro să apuce.

»Dacă te supără lucrul acesta, — urmă dl Hausner — acum în nemțește, — am să iau dovezile pe cale administrativă și te voiu cită din nou. — Zor mare nu e.«

»Ba e zor, — răspuse Corbeiu. — Așa o să intrăm în iarnă și bieții aceia de oameni mucelesc în temniță. — Dă-mi voie să iau dela comitat copia procesului verbal și să-ți-o aduc chiar mâne«.

»Fie și așa,« — răspuse dl Hausner.

O vorbă ar fi avut să zică Corbeiu: renunț. — Vorba aceasta nu putea însă să treacă peste buzele lui: chiar și dac'ar fi voit s'o rostescă i-s'ar fi oprit în gât. Dacă ținea Hausner să

poată dovedi c'a refuzat, ținea și Corbeiu să poată dovedi, c'a fost despuiat.

El refuză deci să subscrie procesul verbal făcut în limba maghiară.

»Nu pot să te silesc, — grăi dl Hausner. — Rău faci însă, căci nu mai poți stăruie asupra unui drept, de care conaționalii Diale nu țin să se folosească«.

»Ba țin!«

»Dar îmi spuseși, că au introdus la dâșii limba maghiară«.

»Au fost amăgiți, siluiți«.

»Atunci nu sunt oameni, cari merită să li-se respecte drepturile, — întimpină dl Hausner. — Dta trebuie să-i luminezi și să-i îmbărbătezi, și nu poți cere, ca să le susținem drepturile noi care avem interes de a nu o face«.

Corbeiu nu mai lungi vorba, ci ieși ca scos din pușcă pentruca să meargă la Veleanu, advocatul lui și de acolo la comitat.

Nu făcuse, ce-i drept, nici o treabă, dar toate erau puse la cale, și mâne... mâne scapă.

»Vorbă să fie! — îi zise Veleanu. — Ne fiind acasă când s'au petrecut lucrurile, nu pot să-ți facă nimic, dară vor să te frământă ca pe aluatul vartos amânându-te de azi pe mâne. — Cu judecătorii nu poți să te pui în pizmă, că te freacă. Dacă vrei să scapi, mai dă-te și tu după păr și înoiește-te cu vre-unul dintre ai lor.

»Nu, nu, nu!« — strigă Corbeiu.

S'a mai muțat, nu-i vorba, ziua următoare, ba a scris și procesul verbal, deși era scris în limba maghiară, treaba însă tot nu și-a putut-o face.

A spus, că nu era acasă și că nu știe nimic, dar judecătorul, om conștiincios, a stăruie și de asta-dată să aibă dovezi la acte, i-a cerut martori și i-a pus un termen pentru ascultarea acestora.

A făcut și declarațiunea, că nu reclamă și nu are nici o pretensiune în ceea-ce privește pagubele suferite.

»Prea bine, — i-a zis însă judecătorul, — s'a pus însă foc și s'a făcut tentativa de omor, iar aceste sunt fapte ce au să fie urmărite din oficiu. Tribunalele reg. ung. își fac datoria în toate împrejurările, și procesul trebuie să-și urmeze cursul«.

Lucrurile erau abia la început, pornite abia, și de geaba alerga Corbeiu să grăbească mersul lor, căci toate trebuiau să fie făcute conștiincios și cu bună rânduială ca 'n ori-și-care țară cu rost bun.

Nici vorbă nu putea dar să fie, ca să-i iee pe garanție pe Hoancă și pe Bodălău, care erau veniți din altă parte, un fel de oameni fără de căpătăiu. — Justiția trebuia să se asigureze.

Apoi.

Unii dintre cei ascultați făcuseră depușițiunea, că sătenii erau amărâți fiind-că fuseseră despuiați de averile lor ori înglodați în datorii și fiind-că Corbeiu voia cu ori-ce preț să aducă 'n sat popă pe un om străin, viitorul soț al unei fete, la care el ținea. Trebuiau dar să fie ascultați mulți martori, foarte mulți, ca să se constate, dacă e adevărat, că cei vinovați au săvârșit faptele cuprinși de legitimă amărăciune, orbiți de o firească indignațiune. Judecătorii trebuiau să știe, câte

Deși bieții zărăndeni buni de fire, iubitori de neam și țară, muncitori și darnici și pe altarul cultului, când sunt conduși înțelepțește, — ei n'ar trebui să-și jertfească viața prin pustiriile Americii, nici prin valurile turbate ale Atlantice, dacă ar fi luminați, abătuți dela spurcatul de alcool, desfrânări, cari îl duc la boale și sapă de lemn.

Câtă vreme oarbecă în întunec, câte o lipitoare pripășită deschide duchian, la un colț al satului și în curând devine idolul, domnul și centrul satului, pe când »conducătorii firești« tot mai rar străbat în inimile credincioșilor lor.

Nu-i mirare; deoare-ce mai că nu află altundeva stări mai vrednice de schimbat, ca în Zarand.

Voiu desvăli rând pe rând unele din ele în coloanele »Tribunei«, cari a străbătut în casele cătorva inteligenți din aceste părți, ca să cugete asupra-le; căci de vrem să facem un pas spre a ne asigura viitorul, trebuie să ne punem pe muncă cinstită toți din toate părțile, trebuie să eșim de sub obroc.

Pentru lucruri ideale — singure cari înaltă pe om și popor și-l duc la desăvârșire — se pare a se dovedi tot mai puțină însuflețire; deși fără însuflețire nici o izbândă. Astfel făcând alți frați, deși mai depărtați, contribuie mai cu dragoste cu obolul lor la înălțarea orfanului așezământ cultural — gimnaziul din Brad — menit a ne da nouă viață, — noi, și-se pare, că dormim somnul cel de moarte. Dela Paști până la Crăciun s'a produs oare-care însuflețire în jurul lui; dar de vei resfol, iubite cetitorule, paginile »Libertății«, te vei convinge, că ceace au făcut zărăndanii spre acel scop toți împreună, abia au jertfit cât fericiți văduva Călăruța. Deși jertfa pentru ideal e dovadă despre vitalitatea unui popor, — și adevăr sfânt e, că noi n'avem să așteptăm mii ori zeci de mii dela aristocrații noștri, cari ne lipsesc, ci datori suntem fiecare să închinăm obolul nostru și să ne adunăm materia de lipsă. În serbătorile Crăciunului deși au sosit la Brad din părțile Aradului vre-o 32 tineri apostoli în frunte cu prof. I. Costa, cari prin cântări armonioase de Dima, Murășan, Lugojan, prin poezii alese de Goga, au cercat să miște simțimentele fiecărui inteligent — totuși nu ne-am însuflețit de ajuns. Ar fi servit spre cinstea fiecărui cărturar zarandean să fie de față la concertul din 26 Dec. a. tr. Cei împedecați prin »boală« încă trebuiau să contribuie cu filerul lor pentru sprijinirea scopului mare: sporirea fondului gimnaziului român din Brad.

Durere însă, deși s'a adunat număr respectabil de ai noștri și străini, mai cu seamă aceia, pe cari îi află sprijinind totdeauna cauze curate, — totuși prea mulți au rămas nepăsători. — Și

averi a cumpărat Corbeiu, în ce condițiuni s'a făcut stăpân pe ele, care îi sunt datornici și câtă camătă le ia, cine e fata aceea, pentru care s'a făcut atâta turbare n sat. Numai bine dumiriți puteau să judece drept.

Corbeiu schimba fețe, dar nu se da.

»Nu fi, măi, om al dracului, — stăruie Veleanu, — nu te încăpățina, că te încurci din ce în ce mai rău. — Așa numai — un om, doi oameni ori trei în harță c'o stăpânire — nu poate să ducă la bine. — Ascultă-mă: calcă-ți pe inimă!«

»Eu să mă căciulesc pela dânșii!? — îi răspunse Corbeiu. — Nu cum-va ai voi să mă mai duc la Tihamér!?«

»Du-te, dar, la Tihamér, tocmai la el, — grăi Veleanu. Nu-i avocat, dar știe să învârtă treburile, și într'o zi după amiază, la o ceașcă de cafea ori la o partidă de taroc te scoate mai bine decât toți advocații din ori-și-care încurcătură. — El nu e nici al lor, nici al nostru, ci al seu și numai al seu. Ți-a făcut-o fiindcă te știe om cu punga plină și vrea să mai stoarcă ceva. Dă-i, că scapi mai ieftin. Fă-te că nu știi nimic, că mă duc eu la el: mai cumperi câteva polițe, mai iei o rochie de mătăasă pentru cine-ți va fi spunând el, — și te întorci liniștit acasă.«

Corbeiu defă din cap.

»Dacă nu vrei așa, să vorbim cu Vidu, — stăruie Veleanu.

Corbeiu se cutremură.

Vidu era feciorul lui Ghiurca, dupăcum îl știa el, chiar mai rău decât tatăl-seu.

Făcuse patru clase gimnaziale în Sibiu la Sași,

deși ar fi unii de scuzat, nu-ți vine a trece cu vederea nepăsarea, ce dovedesc unii cărturari mai tineri, cari sunt datori a sprijini ori-ce cauză sfântă.

Sperăm, că va veni timpul și trebuie să vină, când toată suflarea se va convinge, că tinerimea luminată, care aleargă din depărtări numai ca să însuflețească, e convinsă, că de vom pune cu toți umăr la umăr, ne vom lumina și un neam cu cât e mai luminat cu atât își va croi un viitor mai bun.

Brad, 28 Dec. v. 1906

Dr. P. Opreșu.

Cele două capitale.

Viena, capitala mare și veche, și Bucureștii, capitala mică și tineră, — cele două centre cari — cum spunea mai alaltăeri »Budapesti Hirlap« — sunt dușmane propășirii ungrime, se prepară de mare serbare. Mâne sosește adică la Viena delegațiunea capitalei României, în frunte cu primarul M. Cantacuzino, viceprimarul Al. Ciurcu și alți consilieri municipali, pentru a întoarce vizita pe care dr. Lueger a făcut-o astă toamnă capitalei române.

»L'Indépendance Roumaine« dela 3/16 c. scrie în privința asta următoarele:

»Municipalitatea capitalei Austriei rezervă reprezentanților orașului București o recepțiune adevărat splendidă.

»In decurs de opt zile, cât va dura șederea în Viena a delegațiilor noștri, vor fi patru banchete oferite în onoarea lor, dintre cari unul din partea studenților români din acest oraș, două reprezentațiuni de gală la operă, o excursie în jurul Vienei, pentru a vizita apeductul, numeroase vizite și alte serbări.

»Cum e și just, guvernul nu va participa niciări la aceste serbări. Edilii noștri sunt strict oaspeții numai ai orașului Viena.«

Același ziar spune că probabil la Paști o delegație a capitalei României se va duce la Roma, a mulțumii pentru lupoaica pe care în semn de frăție primăria cetății eterne a daruit-o astă vară capitalei României.

E vorba deci de înfrățirea nu numai cu Viena, ci capitala României va fi sărbătorită, și cu ea întreg neamul românesc, și pe malurile Tiburului.

Presei maghiare, se înțelege nu-i plac acestea. »Budapesti Hirlap« (dela 16 c. prin pana corespondentului ei vienez dă Ungurilor sfatul să nu se năcăjească, nici să injure, căci cu cât presa și

publicul maghiar se va năcăji mai tare, cu atât vienezii se vor bucura și vor demonstra mai tare.

Acest corespondent își arată regretul că astă-vară Kossuth n'a putut să meargă la București. »Sigur că ar fi fost primit cu desăvârșire altfel decât Lueger«, — crede corespondentul vienez al organului imperialismului maghiar...

Ba se avântă și scrie; »Poate că ar fi fost chiar un moment istoric decisiv acest fapt (vizita lui Kossuth) în viața celor două state... Mai știți?!

Corespondentul termină mângâindu-i pe unguri că și dacă la vre-un banchet aderenții lui Lueger se vor năpusti brutal asupra ungrilor, e cert că fruntașii români nu se vor lăsa a fi folosiți drept obiect de demonstrație contra ungrilor.

Sigur!

Noi românii suntem veseli dacă se demonstrează numai în favorul legăturilor de simpatie ce avem cu popoarele mari din lume... Serbările dela Viena sunt, din acest punct de vedere, un moment mare și înălțător.

Din România.

Statuia lui Alexandri. In urma apelului lansat de Academia Română, pentru fondul din care s'ar ridica în București o statuie lui Alexandri, s'au adunat deja 50.000 lei.

Congresul învățătorilor. In sala de recepție a liceului s'a dat o serbare la care au luat parte toți congresiștii.

Di N. Iorga, profesor universitar, a ținut o conferință arătând menirea învățătorului care trebuie să se lupte pentru ridicarea economică și culturală a sateanului.

Pentru aceasta învățătorii trebuie să rămâie în afară de luptele politice, fără a pierde însă din vedere nevoile stratelor populare cari trebuiesc ridicate.

După conferință s'au cântat, de către școlarii din școlile rurale, diferite coruri și s'au recitat poezii, făcând o mare impresie.

La sfârșit s'a jucat comedia »Arvinte și Pepelea«.

Seara s'a dat un banchet în onoarea dlui Gr. Patriciu, inspectorul învățământului primar, banchet la care a luat parte un mare număr de învățători.

Răvaș dela Beiuș.

Beiușul centru cultural. — Instituțiuni. — Porniri bune.

In timpul din urmă se scrisese mult prin ziare despre acest orașel cu caracter românesc. Se spusese mai mult lucruri slabe, decât bune, fapte rele în locul celor mângâitoare pentru ori și care suflet românesc.

Poate nenumerosele atacuri, mai mult binevoitoare și cu scop de îndreptare, poate altă împrejurare, au făcut că Beiușul se înfățișează azi pentru viața românească cu mult mai impunător și folositor, decât cum era numai cu un an mai înainte.

Sunt atâtea porniri bune — și se fac atâtea îndrumări folositoare, ce ne întăresc în nădejdea, că Beiușul va deveni, ceea-ce trebuie să fie; adevărat centru al vieții românești din Bihor. Să fie aceasta o dorință de căpetenie a ori și cărui român de acolo, ce se respectă și înțelege rostul ce-l are pentru neamul său.

Afară de gimnaziul românesc, școală civilă de fete și cele trei internate, mai au românii casina lor proprie puse pe baze solide. Au apoi o reuniune de cântări, care și până acum a adus multe roade folositoare și multă glorie și cinste beiușenilor. Reuniunea a făcut să dispară diferența dintre clasele sociale române de acolo. A făcut din oamenii nepăsători, oameni de muncă, și a contribuit la buna înțelegere, acolo unde

apoi îl dăduse tatăl-seu la preparandia din Deva, unde a stat numai doi ani. Luat în urmă la oaste, a ajuns sergent-major, iar acum, ieșit din serviciu, era contabil la ferestrele unui ovreu, om, care se amestecă'n multe și le știa toate.

»De geaba te zburlești, — îi zise Veleanu. — Să mă crezi pe mine: Vidu e om stăruitor, cu care se poate face treaba.«

»Măi, comedia naibii! — exclamă Corbeiu. — Atâta încurcătură pentru o fată de popă!«

»Nu e fata de popă! — întimpină Veleanu. — Ea a căzut, biata de ea, ca musca'n păsat. Fierbe de mult lucrul acesta, de mult te pândesc, se bucură că și-au găsit un clenciu, și om să fi, ca să scapi. — Mă duc la Tihamér?«

»Nu, nu, nu!« — strigă iar Corbeiu.

Puteau mătușa și nepoata să tot aștepte și să le întorcă la Căsoaie toate cu susul în jos, căci stăpânul casei umblă'n treburi, care nu sufăr amânare, ba se mai și cutremură când se gândia, că le are și pe ele pe cap.

»Nu!« însă azi »nu!« mâne, în cele din urmă tot a trebuit să se moaie și Corbeiu, și nu s'a supărat când Veleanu i-a spus, c'a vorbit și cu Vidu și cu Tihamér, ba după oare-care împotrivire i-a zis: Dă-le acolo ce vor fi cerând; și lăsați-mă în pace.«

»Bun! — răspunse Veleanu. — Du-te acasă și lasă-le toate pe noi. Dar să nu te pună păcatele să mai vii pe aici — pânăce nu te voiu fi chemat eu!«

Nici c'a țină Corbeiu să mai umble pe la Bălgrad.

(Va urma).

Cor. Brediceanu: Ce să fi făcut? Am privit expoziția!

Hencz Károly: Ați chefuit! (Râsete).

Un glas: Ați făcut conspirație!

Cor. Brediceanu: Dacă-mi veți arăta pe un singur om, care să dovedească aceasta, atunci mă plec înaintea D-voastre. Dar să se declare aceia cari ne-au văzut pe noi la București și cari au fost împreună cu noi acolo. Noi i-am primit pe ei bucuros și știam de altfel, că guvernul unguresc s'a îngrijit să ne spioneze pe tot locul. Nu ne-am jenat însă pentru-că n'am avut motiv să ne jenăm. — Dlor deputați! Al doilea argument al baronului Bánffy este că numele de localități ca Blaj, Cluj, Sibiu sunt imposibile. E bine! Numele acestea sunt înrădăcinate în popor. Incercați să le desrădăcinați! Guvernul d. ex. ne combate prin faptul, că nu expediază scrisorile cu aceste nume. Ne acușați că noi facem agitație!

Sümeği Vilmos: Aici nu-i România, ci Ungaria!

Cor. Brediceanu: Dar copiii mei sârmanii au trebuit să părăsească Lugojul pentru că profesorii îi persecutau și-i trimiteau la București. (Râsete și aprobări.)

Vécsey Károlyu: Trebuia să-l trimită și pe tatăl lor acolo!

Cor. Brediceanu: Eu mă socot aici foarte trebuitor. Am rămas aici fiind că-s patriot, și fiindcă iubesc țara aceasta.

Intreruperi: Ce fel de drepturi deosebite aveți d-voastră aici?

Cor. Brediceanu: Repet, că mă socot aici foarte necesar. (Râsete în toată camera.) Bánffy nu trebuia să pună chestiunea aceasta în discuție, copiii mei au terminat studiile în Cașovia, dar tot n'au cerut funcții dela stat, tocmai ca tatăl lor. (Râsete în toată camera.) Bánffy se contrazice cu Apponyi, care a zis, că limbile străine se învață mai bine la vârsta fragedă. Atunci de ce mai trebuiesc liceele maghiarizate? Pentru ce vrea să desființeze orice așezământ cultural neunguresc? Aceasta este condamnat. Respinge proiectul (Aplause în mijloc.)

Ședința se încheie la ora 3.

Anul nou în Sibiu.

»Telegraful Român« scrie:

Luni, în 14 Ianuarie n. inteligența română din Sibiu, s'a prezentat, ca în toți anii, la orele 11 și jumătate, la Înaltpreasfinția Sa, domnul arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, pentru a-l felicita de anul nou. Oratorul societății române sibiene a fost Preacuvioșia Sa, archimandritul dr. Ilarion Pușcariu, care a dorit Excelenței Sale încă mulți ani de viață, bogați în fapte mari, ca cel expirat, în care s'a făcut sfințirea catedralei, opera Excelenței Sale, s'a ținut congresul național, etc.

Înaltpreasfinția Sa, arhiepiscopul și mitropolitul Ioan Mețianu, mulțumind pentru felicitările aduse, constată, că biserica și neamul nostru a fost cruțat în anul expirat de calamitățile peste cari au trecut alții, și cari au cerut ca jertfă zeci de mii de vieți. La noi n'au fost cutremuri de pământ, esundări mari, erumperi vulcanice, boale epidemice, și nici revoluție (ca în Rusia), prin urmare avem să fim mulțumitori Dumnezeirii, că ne-a ferit de rele. Pentru viitor însă se pot ivi nori grei pe orizont. Să stăm gata, pentruca toți împreună să muncim în bună înțelegere și să delăturăm, ori cel puțin să paralizăm primejdiile cari pot să ne ajungă. Pofteste tuturor an nou fericit.

Din străinătate.

O mare catastrofă s'a întâmplat în ziua de 14 Ianuarie în Kingston (insula Iamaica). Un cutremur de pământ violent a prefăcut în ruine o parte mare a orașului, care are peste 60.000 locuitori. Fortăreața, arsenalul, portul larg, spitalele și alte zidiri publice sunt nimicite. Mizeria e mare. Nenorocirea este cu atât mai mare cu cât îndată după prima zguduitoră izbucnit și un incendiu, care a nimicuit ce putuse rezista cutremurului.

Un articol important al dlui Combes.

»Neue Freie Presse« a publicat zilele acestea un articol a fostului ministru francez Combes asupra separațiunii biserice de stat din Franța. Articolul începe prin a aminti că certurile din anii din urmă dintre stat și biserică sunt pline de incidente neprevăzute, cari au ațâțat foarte mult atențiunea lumii civilizate.

Pe lângă acestea urmează dl Combes, scena n'are nimic banal. Pe deoparte, un popor emancipat de un secol, inteligent în totalitatea lui, se trudește să puie legile lui în armonie cu faptele, sfărâmând cadrul convențional al angajamentelor învechite. Pe de alta, o putere spirituală autocratică — putere care simte foarte bine că dacă i-s'ar lua numai unul din avantajele sale, n'ar mai fi nimic — se adăpostește în dosul neînfrânării doctrinelor sale, pentru a nu-și îngădui nici cea mai neînsemnată bună cuviință.

Această scenă e lupta vecinică dintre libertatea cugetărei și despotismul spiritului cu acest caracter particular că, de astă dată cei doi combatanți susțin că apără deopotrivă libertatea.

Dar e în natura unuia din combatanți anarchia. Statul și-a făcut o concepție greșită despre biserică. Statul, lucrând ca o putere temporară, și-a închipuit că are în față o putere liberă în actele ei, cum și el era liber în actele lui. Călăuzit de cele mai bune intenții din lume, el și-a înmulțit față de această putere măturile lui de respect, bunăvoință și generozitate.

În aceste condițiuni, se putea crede că la atâtea demonstrații de interes se va răspunde prin demonstrații la fel. Statul n'a bănuit că vechiul aliat se va transforma deodată în vrăjmaș și va respinge cu dispreț binefacerile de tot felul cu cari fusese copleșit.

Ca încheiere, dl Combes spune că papa Piu al X-lea a lucrat cu un papă conștient de funcțiunea lui, conștient de doctrina catolică și de misiunea lui de a o păzi. Intransigența lui nu-i a unui om, e intransigența unei doctrine și el socoate cu dreptate că datorirea și onoarea lui îl obligă s'o proclame de pe înălțimea tribunei pontificale.

Ciuma. La Geda și Arabia s'au dovedit două cazuri de ciumă. La Smirna s'a întâmplat un caz mortal. La Constantinopol au pus carantină. Ciuma s'a adus la Geda din Indii cu hagilicul mahomedanilor.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Ianuarie 1907.

— **Apponyi** — în Arad. Ministrul de culte contele Apponyi Albert va veni pe Duminecă în Arad pentru a asista la inaugurarea convicului pedagogiei de stat de aici. Reuniunea învățătorilor maghiari îi va face primire ministrului. La ameză se va da un banchet la »Crucea Albă«.

— **Petiție retrasă.** Sosind la Ilonda-mare pentru a începe cercetarea în afacerea petiției date contra mandatului dlui T. Mihali, judele de Tablă dr. Ince a găsit o situație nouă: petiționarii și-au retras petiția și astfel judele a în-

cheiat numai un proces verbal și s'a înapoiat la Cluj.

— **Cât s'a furat la Szombathely?** Alaltăieri s'a ținut adunarea acționarilor băncii din Szombathely, pe care deputatul Udvary a dat-o de mal. A prezidiat Szerency Ede, director al filialei băncii austro-ungare. S'a constatat că activele sunt 76.936 coroane, iar pasivele 1 milion 99652 cor. Dacă ar fi să se licuideze acum, deponenții ar căpăta 7%. Dacă s'ar învoi însă la o rezolvare pacinică, fără a provoca bancruta violentă, se speră că s'ar putea ajunge ca deponenților să li-se dea 450%. Acționarii, se înțelege, perd tot.

Și când ne gândim că nainte cu câteva luni Udvary era de braț cu Zichy Aladár, ministrul Majestății Sale.

— **Ungaria excelează.** Un singur merit cu ce se poate mândri Ungaria este, că ea dă mai multe brațe tari și muncitoare pentru America. În această privință recordul e al ei. Emigrările cu toate dispozițiile de împiedecare, cresc. În toată săptămâna sosesc în New-York câte 3000 de emigranți. În săptămâna trecută numărul s'a urcat la 4376. Intre ei 2096 slovaci, 793 unguri, 552 nemți, 678 croați și 257 români.

— **În contra șovinismului maghiar.** Studenții universitari din Brünn, precum și deputații d'acolo au ținut alaltăieri o mare adunare, în care s'au apucat de prigonirile al căror țintă sunt luptătorii naționali slovaci din Ungaria. În deosebi socialiștii i-au îmblățit rău pe șoviniști. S'a propus și s'a primit cu mare însuflețire ca în Moravia întregă să se strângă bani și să se dea stipendii tinerilor slovaci pentru a studia în Praga.

Inregistrând această știre, »Budapesti Hirlap« scrie că de sigur acești tineri vor fi apoi crescuți în spirit — panslav!

Ba bine că nu vor crește Cehii din ei apostoli ai — »ideii«, în căutarea căreia însă iată, chiar ungurii contribuie la întărirea solidarității de rasă între slavi!

— **Pentru gimnaziul din Brad** dl dr. Ghebeș din Pecica a colectat dela mai mulți români iubitori de jertfă, suma de 140 cor.

— **Numărul de Crăciun al »Tribunei«,** precum ni-se scrie din toate părțile, a plăcut mult. Un distins cetitor al nostru din România, bărbat cu înaltă poziție politică și socială, ne scrie, între altele:

»Am citit întregul număr de Crăciun al »Tribunei«, care m'a interesat și m'a instruit. Intre altele am avut o surprindere din cele mai plăcute. Am constatat că dr. I. T. Mera, providența românilor la Karisbad, nu este numai aratomist, dar și scriitor. M'a impresionat cu deosebire preciziunea vioaie și plină de imaginațiune a stilului său în descrierea stării germanilor«.

Ne pare bine când vedem că și în România foiletoanele amicului nostru Mera se apreciază în același chip elogios ca la noi.

— **Românii din Sătmar,** cari până acum aparțineau bisericei gr.-catolice, au trecut toți la religiuena gr.-or;

— **În loc de anunțuri de fidanțare,** dl I. Florian, notar în Laz și logodnica sa, d-șoara Eufemia Cornea din Copâlna, au dăruit fondului »Victor și Eugenia Tordășianu« pentru înzestrarea fetelor sărace, suma de 10 cor. Pentru această dăruire aduce sincere mulțumite: comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

— **Pentru masa studenților români din Brașov** a contribuit dl Andrei Horváth, paroch în Oradea-mare 20 cor. în loc de cunună pe sicriul socrului său Nicolae Serb, fost notar în Chitighaz. Direcțiunea gimn. rom. din Brașov.

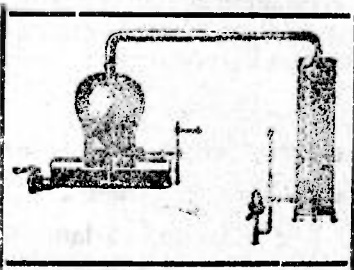
† **Gavril Bodnar,** fost preot în Cusuiș, autorul volumului de legende »Hârburi risipite« și un bine cunoscut scriitor folcloristic, după lungi suferințe a încetat din viață în Beiuș. În mormântarea împreună cu deosebită pompă, s'a întâmplat Luni.

Fie-i țărâna ușoară.

Nagy Pál,

măstru căldărar în Budapesta

V. Váci-ut, nr. 64.

Căldări și recuzite de aramă roșie pentru ferberea spiritului, cognac, licher, comină și drojde.

Pregătirea verigelor (catene) de fer. Mare magazin stabil pentru aranjamente de băi (scalde). Aranjază și provide cu cele trebuincioase tot felul de fabrici. Vase de arame pentru hoteluri și restaurante; pentru ferbere de cafea; căldări pentru spălat și pentru vatra focului (sparchet) în cuină. Raporturi și cinctură cu prețuri foarte moderată.

† Ioan Papp, fost profesor la gimnaziul din Beiuș în anii 1848—52, în urmă preot și proto-pop în Hollod, a încetat din viață la adânci bătrânețe.

Vecinica lui pomenire.

— **Moarte năpraznică.** În noaptea de Duminică, casa locuitorului Pascu Matias din Dămis (Bihor) din nebagare de seamă s'a aprins și bietul om cu toată familia, maica, soția și 7 copii între vrâsta 1—14 ani au ars scrum.

— **La tragerea de ieri a loteriei de clasă ungară** s'au sortat următoarele câștiguri principale:

30.000 cor. a câștigat: 58092.
25.000 cor. a câștigat: 13694.
3000 cor. a câștigat: 1580, 36347, 66413,
2000 cor. a câștigat: 30210, 40948, 50761, 115757.
1000 cor. a câștigat: 26196, 30705, 69414, 86046, 110412.
600 și 130 cor. au câștigat mai multe lozuri.

— **Nu-i nimeni bolnav,** dacă întrebuințează *balzamal regesc* renumit al farmacistului Grosz Nagy Ferencz din Debreczen, ce vindecă pe oricine de dureri de cap, podagră, dureri de dinți și de șele.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chimic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Apa amară „Igmândi“** alui Schmidthauer e foarte bine să se găsească în fie-care casă, ca la caz de nevoie folosind din ea câte jumătate de pocal, delatură definitiv ori-ce boală de stomac și astfel împiedecă răspândirea boalei în organizația corpului. Aceasta apă nu numai te mântuie de boală, dar dezvoltă pofta de mâncare.

— **Nu mor porcii** nici nu se îmbolnăvesc dacă se întrebuințează pravul pregătit de farmacistul Kun István din Hajduszovát De aceea se nu pregete nime a cumpără acest prav. Mai pe larg între inserate.

Atragem atențiunea asupra anunțului alui Nagy Kálmán.

Concert, petreceri.

Corul vocal bisericesc gr.-or. rom. din Lipova sub conducerea dlui inv. Iuliu Putici va ținea Sâmbătă în 6/19 Ian. 1907. în sala hotelului »Regele Ungariei« concert împreunat cu teatru.

Vremea

Cu toate că suntem în mijlocul iernii, vremea e ca la început de primăvară. Pentru sămănături nu se poate numi rea. Dar este teamă să nu vie un îngheț, care ar putea să compromită și sămănăturile scutite acum numai de un prea slab vestmânt de zăpadă.

Ultime știri.

Reforma electorală.

»Neue Freue Prsse« anunță următoarele: Lucrările statistice pentru pregătirea proiectului de lege a sufragiului universal sunt terminate. Ministrul de interne Andrassy a dat ordin la secțiunea despărțământului ministerului de interne să înceapă lucrările pe baza lor. Proiectul se va publica la vară și va fi supus unei anchete. Textul definitiv al proiectului se va prezintă Camerii la iarna viitoare. Secțiunile Camerii îl vor debate încă anul acesta și discuția lui va începe în anul 1908. Pe baza lui vor avea alegerile în Maiu 1908.

Afacerea Polónyi.

»Neue Freue Presse« scrie că coaliția privește întreaga afacere Polónyi ca o goană personală. Totuși toți sunt de părere, că Polónyi va trebui să păsească pe cale judecătorească. Partidul constituțional și mai ales Andrassy sunt foarte îndârjiți împotriva lui Polónyi. Prin urmare, după toate semnele, afacerea se va da judecătorei.

Economie.

Filiala »Victoriei« în Chișineu.

Pentru a veni în ajutorul nemijlocit și a înlesni ori ce lucrare onestă a agriculturii, industriei a comerțului din părțile Chișineu și în special pentru a deștepta spiritul de economie în toate clasele societății prin primirea de depuneri spre fructificare: »Victoria« institut de credit și economii a deschis în 16 Ianuarie 1907 filială în Chișineu.

Pe lângă toate operațiunile de bancă obicinuite »filiala« primește depuneri de bani pe lângă libele, escomptează cambii, acordă împrumuturi pe efecte publice, mijlocește împrumuturi hipotecare și efectuește afaceri de comisiuni pe lângă cele mai avantajoase condițiuni.

Respectabilele capitale proprii, numele bun și forțele financiare cunoscute ale fruntașului institut »Victoria« dă toate garanțele și neîndreptățește a crede, că filiala din Chișineu, depusă în mâinile președintelui direcțiunii »Victoria« Mihailu Veliciu va fi o binefacere economică din toate punctele de vedere pentru comitatul nostru. Pentru îndeplinirea agendelor filialei sunt esmiși dela Centrală, ca șef de birou, George Adam, iar de casar Augustin Boțoc.

Filiala își are sediul în casa frumoasă cumpărată pentru acest scop dela notarul public d'acolo, Iuliu Chirilescu.

Actul sfințirii localului s'a săvârșit ieri. *D-zeu să ajute!*

Câștigul băncii austro-ungare în an. 1906.

Câștigul e de 21 milioane de coroane. E cel mai mare de când e banca. Austria și Ungaria au drept la 9 milioane din acest câștig, căci atât sunt trei treimi din câștigul peste 6 la sută la capitalul băncii. Acuma întâiași dată a fost asemenea câștig pentru state. E de notat, că banca n'a urcat scontul peste 4 și jumătate la sută.

Cu arme mizerabile. Ni se trimit șirele de mai jos din care se vede cu ce apucături meschine lucrează străinii împotriva băncilor noastre:

»In foaia locală »Karansebeser Zeitung« a apărut o notiță, în care se afirmă, că Institutului nostru i-s'ar fi abzis creditul din partea institutelor Logoșana, Timișana și Albina, voină totodată a prezentă Institutul nostru, ca și când s'ar afla într'o stare financiară nefavorabilă.

Pentru aceste afirmări neadevărate și calumnioase s'a făcut deja din partea subscrisei direcțiuni arătare criminală.

Vă rugăm să binevoiți a nu lua notiță despre cele scrise din partea susnumitei foi, la spatele căreia stau contrarii și dușmanii nostri adecă a Institutului nostru.

Caransebeș, 8 Ianuarie n. 1907. — Cu deosebită stimă: »Sebeșana« cassă de păstrare pe acții. Directorul executiv dr. Ionescu.

Reuniune pentru cultura galițelor de soi în Arad. În Arad s'a pornit o mișcare de a se înființa o reuniune pentru cultura galițelor de soi și desfacerea lor pe piață.

Convenții comerciale. Negocierile pentru reînnoirea convenției comerciale cu România, precum scriu ziarele de dincolo, vor începe pe la mijlocul lui Februarie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 16 Ianuarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kg.)	7.40—7.41
Secară pe Aprilie 1907	6.68—6.69
Orz pe 1907	7.43—7.44
Cucuruz pe Maiu 1907	5.10—5.11

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Octomb 1907.	7.70—7.71
Ovăs pe Aprilie 1907	7.37—7.38
Cucuruz pe 1907	5.12—5.13

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate: Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri, mijleci (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
« « « detail	160
Spirit brut en gros	156
« « « detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 16 Ianuarie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.35, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.60, 78 kil. 6.60—6.70. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.65. Orz 5.60—5.65. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.30—4.35.

Poșta Redacției.

Lud. Cormoș, Crucea-mare. 1, Dacă are »ipar-enedély«, Ar. 2. Traducătorul trebuie să aibă permisie dela autor. Fond pentru traduceri nu există. 3. Da, trebuie să scoată bilet pentru a i-se permite vânzarea. 4. Cantor poate fi cine știe cânta și pe cine alege comuna bisericească. 5. Dreptul se cere dela vicișpan. 6. Patenta se scoate dela ministerul lucrărilor publice. 7. Să aibă statute aprobate de ministerul de interne. 8. Nu se știe. 9. Da, pot în casa proprie juca. 10 Pot și la școală să învețe cântările. 11. La Librăria Ciurcu, Brașov.

Dlul Gev. Sioneriu. A apărut numai o revistă bisericească. Ea e intitulată, »Revist Teologică« și apare în Sibiu.

N. S. Miercurea. Deoarece în numărul de azi avem un articol despre cea însemnată parte locuită de români, articolul D-Tale vine mâne.

Avram Indreica, Seghedin. Am primit. Se va publica.

Al. Vasjadi, Tâmașda. Întâmplarea pârdașnică, joacă adesea și ea rol. Avem de altfel multe la rând. Manuscrisul predicii regretatului C. G. I-am dat pentru »Biserica și Școala«.

Poșta Administrației.

Martin Sdicu, T. Straja. Am primit 6. cor. pe I Quart. 1907.

Nicolae Vlad. Sellemberk. Am primit 10 cor. în abonament pe 5 luni din 1907.

Redactor responsabil Sever Bocu.
Editor-proprietar George Nichin.

De ce

Emulsiunea lui Sciott este preferata unturii de pește obicinuite, fiind-că untura de pește cauzează greutăți de mistuire, și organismul numai o parte mică din untura de pește absoarbe. Emulsiunea lui Scott descompune untura în picăturile cele mai fine, așa că și stomacul cel mai slăbit în forma aceasta o poate ușor mistui. În urma aceasta contribuie mult la nutriție (5).

Semnul, că Emulsiunea lui Scott e veritabilă este breveta: »un om, care poartă în spate o știucă mare«.

Cu provocare la foaia aceasta și trimițându-se 75 fileri taxă de timbru trimite franco un model.

Dr. BUDAI EMIL, »Városi Gyógyszertár«
BUDAPEST, IV. Váci utca 34—50.

Prețul unui flacon original C. 2.50

Se află în fie-careapotecă.

„Laboratoire Cosmetique Matilde“

Contra catharelor cele mai învechite a le **ofticeii,** mai folositor e decât ori și ce altele sirupul de brad Castillio.

Alinã tusa, încetează asudãrile de peste noapte, patentează apetitul bolnavului, încetează scui-para de sânge. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil. In casuri de tot grave și pilulele „Guajacolin“ o cutie 4 cor.

Pentru anemici, femei în galbinare, pe cari li doare foarte mult mijlocul spatelor, căror le slăbesc puterile la un lucru bagatel, pe cari consecvent li doare capul slabilor, cari doresc că se îngrășe și întrească, cel mai bun medicament e „SYR HYPOPHOSPH. Co KUN“, recomandat de mai mulți medici. O sticlă 2 cor. 40 fil.

Epistole de recunoștință în schimbul timbrelor de trimetere pot da ori și cui. Iată câteva:

On. Dn Kun István în Hajduszovát. Sirupul de brad Castillio al Dtafe a folosit foarte ficei mele bolnavă de consumțiune, rog cu reîntorcerea poștei încă două sticle. Nandrassy D. Mihály, preot, com. Gömör, Restér, u. p. Ochina.

On. Dle! Lucrurilor publicate în ziar nu le-am dat crezãmânt până acum, dar de când am comandat dela Dta siripul Hypophosphat, recunosc că și în cenușă se găsește mângâitor. Ori și cui pot recomanda cu conștiință liniștită medicamentele Dvoastre. — Dzeu să te trăiască, ca să poți lucra pentru binele omeniei etc. Alexandru Gera, preot gr.-or., conducătorul domeniului episc., Beius.

Fără mercuriu și plumb! Nesticăcios!

Doamnelor!

Dacă doriți o față curată, frumoasă și rumenă să-ții delaturii pistrii, petele de ficat, so întrebuințezi

CREMA-ALIFIA-**MATILD** 1 coroană.
SAPUNUL 1 cor. 60 f.
PUDRA 80 fileri.
1 coroană.

Dacă nu folosește, prețul se retrimite!

Nu mai mor porcii!

Pravul de porci (scutit prin lege și sprijinit de stat) este o invenție epocală pentru economii. Cine o întrebuințează după îndrumările prescise: porcul scapă și de boala cea mai primejdioasă și că cele scrise nu formează reclamă, mă îndătoresc se dau prețul pentru fiecare porc mort, dacă întrebuințând acest prav, porcul totuși o murit. — O cutie 2 coroane.

Se capătă la farmacistul **KUN ISTVÁN** laboratoriu de medicamente cosmetice „Laboratoire cosmetique MATILDE“ (intemeiat după modelul celui din Paris la 1895 în Budapesta) **HAJDUSZOVÁT 3a** (lângă Debreczen).

Un candidat de avocat

cu praxă, care posedă limba română, germană și maghiară,

caută o cancelarie advocațială.

Ofertele să se adreseze către Caransebeș **Dr. Iuliu Vlaicu.**

Mobilele frumoase

vechi din „Hotelul Central“ din Arad,

precum stelagi de fier turnat, mese de marmură, oglinzi, bănci de cafe etc. se vând pe lângă prețuri ieftine.

Informațiuni dă ospătarul NAGY LAJOS dela »Hotelul Central« Dumineca și Marța dela un pătrar la 2 ore.

S lănină, unsoare și tot felul de articole de cârnățarie pe lângă articolele cele mai avantajoase se poate căpăta zilnic în băcănia lui **Garay Károly** Arad, piața Boezkó nr. 2.

Dacă vrei să cumperi

ghete bune și țititoare de lângă prețuri ieftine

să te adresezi la pantofarul **Czernóczy Mihály** ARAD, str Kossuth nr. 67

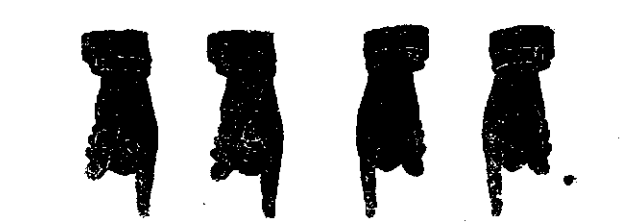
care are mare asortiment de ghetе pregătite de el însuși. Comande după măsură se fac prompt și ieftin.

MANDL FERENCZ

vopsitor de metal A R A D, STRADA BOEZKÓ Nr. 11.

Primește spre eptuire orice lucru ce cade în aceasta bransă, precum căzi pentru scaldă, chiții de scaldă, modile de fier și de lemn, cane, de apă, punerea în aur, marmură și bronz lampelor, picătură de majolica pe lemn și metal foberozare în orice valoare în forma cea mai senzațională pe lângă prețuri ieftine și serviciu prompt.

GROSZ NAGY FERENCZ

farmacie și laborator de articole cosmetice

DEBRECZEN, colțul străzii Șaș recomandă cele mai renumite medicamente ale sale.

132 de ani cu bun renume!!

Hajdusági Bajuszpedűs. Pomadă de muștață DE HAJDUSÁG!

Mustața e frumoasă dacă întrebuințezi pomada Hajduság, cea mai bună pentru creșterea și potrivirea muștelor, pregătită din materie neunsuroase. Efectul se vede foarte lute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Pe lângă rambursă gratuit.

Mai mulți de o mie de medici renumiți recomandă și comandă pacienților lor **Balzumul reșesc** contra podagrei și a reumei, recunoscut mai bun medicament de întreaga lume.

O sticlă 2 cor. In provincie 2 cor. 50 fil. 3 sticle 6 cor. 65 fil. pe lângă rambursă gratuit. Medicament îngăduit de către ministrul de interne.

GREMA FÁY. O mare bucurie poate fi pentru dame, că am inventat un medicament, unicul, ce nu-i stricăcios pentru pielea feței.

Ștind că toate alifiile de până acum pentru înfrumșetarea feței sunt stricăcioasă, după multă străduință mi-a succedat, se inventez un medicament nesticăcios. Nu conține mercuriu, prin urmare:

- Crema Fáy e unica nesticăcioasă contra pistriilor, jubrilor și alte boale de piele.
- Crema Fáy dealătură ori ce besicătură, peclugini și ori ce pată.
- Crema Fáy face să dispară sbărciturile, fața pielii o face mai fină și mai curată.
- Crema Fáy nu conține nici plumb nici mercuriu, și astfel nu e stricăcioasă.
- Crema Fáy nu conține materii unsuroase, e în formă de spumă, cu miros plăcut și nu face să lucească fața.
- Crema Fáy se poate folosi și ziua, deoarece nu conține unsoare și suplinește bine pudra.

Un borcan de CREMA FÁY 1 cor. Săpunul Crema Fáy, regele săpunurilor de toaletă: 1 cor.

Intrebuințată cu crema cu tot redă feței o culoare frumoasă, purpurie. O cutie 1 cor.

Pudra Fáy corespund trei culori, de-șchisă nrul 8, roșie nrul 12 și roșie închis nrul 18, deci la comanda rog să vă provocați la numerii. Acestea alifii sunt atât de naturale, încât ori cine le poate întrebuința fără se observa însă. — Un borcan 4 cor.

Apă de pistrii. Cel mai bun medicament pentru delaturarea a pistriilor efect admirabil, căci îndată redă feței culoare curată, și nu-i stricăcios. Prețul unei sticle 1 cor. 20 fil. Săpun de fiară pentru aceasta apă 80 fileri.

Medicament pentru vopsirea părului în culori blond, brunet și negru. Efect la moment. O singură vopsire e îndeauns, ca părul sau muștața o lună să aibă culoarea ce-o dorește. Nu înaprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor., ce e de ajuns pe un an întreg.

Picturile Senega pentru piept. (Contra tusei și a astmei.) — Iarna îndeosebi pe vremea, când e noros mulți sufar din tusa, respinare neregulată, astmă, nădușeală etc. Aceste boale îl istonesc pe om în un grad, că de multeori abea poate să doarmă, asudă, are dureri de cap, spate. De toate acestea se poate mântui ușor, dacă întrebuințează **Picăturile Senega pentru piept.** Prețul unei sticle 1 cor. 40 fil.

Blenorrhin este cel mai bun medicament pentru boale venerice atât la bărbați cât și la femei. In o săptămână deplină însănătoșare chiar și la morburile vechi. Mare discreție, pe din afară cu inscripție »Coloniale«. Prețul unei sticle cu cele necesare ce ajunge se vindece pe femeie sau bărbat, 3 cor. 50 fil.

Pilule Resanguin, unicul medicament în caz de neregularitate periodică, la dureri ascunse și la răceli de acest soi. Inceată durerile, la moment redă sănătatea. — Un borcan 2 coroane.

Picături indiane pentru dinți alui NAGY. Frecând gingiile cu ele, durerile de dinți provenite dinjori ce cauză, încetează la moment. O sticlă 70 de fil.

FARMACIA **GROSZ NAGY FERENCZ** DEBRECZEN.

la toate-comandele liferarea se face cu reîntorcerea poștei în întreaga țară.

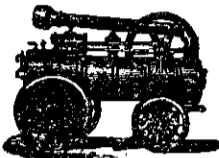
ZIKMUND & COMP.

Fabrică de mașini și turnătorie de fier — în UJVIDEK

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale breveteate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“
și **motoarele sale** cu gaz, petrolu și benzin.

Recomandă mașinile sale

de trecut cu benzin și aburi, pluguri și
tot felul de mașini agricole mari
și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Desfacere definitivă!

Cu învoirea autorităților publice

se face

**desfacere
Definitivă**

în marele magazin

de pânză și de modă bărbătească
și femeiască a lui**Masztig Pál****ARAD**

Andrássy-ut nrul 22.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interese corăspunzătoare până la valoarea cea mai mare.Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipez spe-
sele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatulu
Bichiș, Gyula, Ciaba.**ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)**

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitori de afaceri abili
și demni de încredere.**Ultoi de vie.**Colonia agricolă **HÁMORY** de ultoi de vie din Arad

liferează:

ultoi lemnoșisoiu curat oltoit pe Riparia-Portalis, de prima
calitate, ultoi de rădăcină bogată pentru vin
și delicată în calitatea cea mai bună — și● **în orice cantitate.** ●

Deslușiri detaiate despre prețuri poți primi bucuros

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz. Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Pentru vinderea**Marelui magazin de asortiment de sticlă**de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte
de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodată pentru aranjamente casnice,
începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabilă.Toate acestea se vând cu prețuri foarte
moderate — în prăvălia mea, situată pe **Szabadság-tér 21.**■ **Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.** ■

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.

**Nu-ți asudă mai mult
picioarele**

dacă întrebuințezi

„Sudin“

cel mai potrivit medicament al
timpului modern contra asudării
mânilor și a picioarelor. După în-
trebuințarea unei sticle, deplin
succes.

Prețul 1 cor. cu pene cu tot.

Pregătitorul :

Dacă vei întrebuința distrugători
de bătăture numit

„Togo“

fără nici o durere te vei scăpa
de bătăture.

Prețul unei cutii 1 cor.

Acesta e pregătit — și adus în
circulație după metoda profeso-
rului japonez Dr. Takacu — de
către

Farmacistul Nagy Kálmán Nyiregyháza

— Expediție promptă prin poștă. —

NOU MOD DE VINDECARE!

Pentru vindecarea radicală

**nervilor, morburilor sexuale, de piele și
de sânge, dispoziții de slăbire, impotență**

in urma nenumăratelor succese recomandăm cu căldură

institutul renumit de hydro-elektrotherapie

DR. MITZGER TIVADAR

Budapest, VI., Teréz-körút 44 (etagiul I).

Institutul, care e ne întrecut în felul său, e aranjat conform celor mai mari
succese tehnice și igienice pe baza modului de vindecare epocal „Kata-
phorese“. Acest mod de tămăduire vindecă în cel mai scurt timp ori ce
boală și asigură cea mai perfectă însănătoșare. In urma rezultatelor grab-
nice și sigure, solvirea onorariului pentru vindecare se face numai
după însănătoșare. — La epistole răspund gratuit. — Săli de aștep-
tare și de consultare separate, separate locuri de intrare și eșire.

COLUMBIA

excelent mijloc contra pișcăturilor de
insecte și țintari.

Prețul împreună cu fliditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în po-
triva diareii copiilor.

— Bucata cu 10 fileri. —

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Au sosit becurile sistemul ^{cel} mai nou!

Cea mai nouă iluminare!

Becur sistem „Auer“ ^{putere ra selor de 100} ^{lumini pe oră 3 fileri.}

Cadouri de Crăciun:

ARGINTURI DE ALPACCA.

Obiecte de ornare

din metal, porțelan și sticlă.

Modele de rame pentru icoane.

Telefon pentru oraș și comitat 451.

GEBHART TESTVÉREK, ARAD, Piața Andrassy 4

prăvălie de porțelan, sticlă, oglinzi, rame și candelabre,
indeprindere de sticlărie (Hotelul „Pannonia“).

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

CsecsMhály

SZEGED, Tisza Lajos-körút 33.

Recomandă produsele sale propriie de in și damast,
precum: covoare, ștergare, fugare milieu și toate
cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pen-
tru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Cuie frig

se încălzească cu

cărbune de cărămidă prusacă

care se capătă numai în ferăria

BERTA TESTVÉREK

ARAD

Piața Andrassy nr. 3.

— Telefon 386. —

Tot acolo unicul magazin de grav argin-
tin „VENUS“ pentru lustruirea sobelor.

— Mare magazin de patini. —

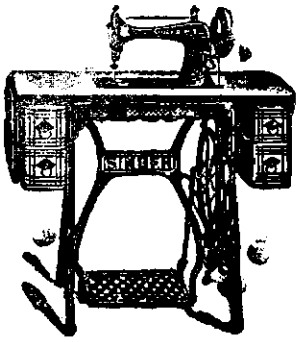
Hopp Károly

cancelarie tehnică

ARAD, STR. SZÉCHENYI Nr. 5.

Planuri și execuții: Pentru provedere cu apă
și iluminare, precum și pentru colonii de motoare etc.

REPREZENTANȚA
fabricelor de specialitate de prima
calitate.

30 fl. Mașini de cusut.

Pe lângă rezonanță de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpa a numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55 și filiala din strada Sziv 42.

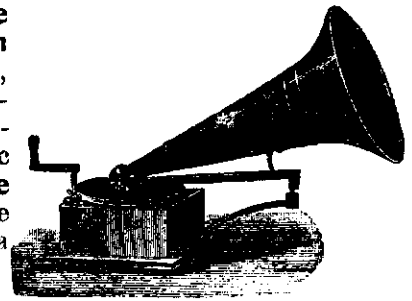
Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea fiitoare iau răspundere

Catalog gratuit și franco.

Nici la o familie nu-i iertat

să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison dela 5 fl. în sus Gramofon cu plăci dela 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari dela 35 fl. în sus. Suluri plăci duble mare asortiment. Noutăți Gramophon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramophon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebuintate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întregia Ungaria

Tóth József,
comerciant de gramophone Corespondență în orice limbă!
Szeged, str. Könyök nr. 3. Noul plăci românești!

Putin venit, mare circulație!

Nu este un cadou mai frumos decât un gramofon.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de ciment, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

țevi de ciment în toată mărimea pentru traverze, poduri și canaluri; mai departe șghiaburi (vălăi) de ciment de fer pentru comane, domonii și particulari, trepte de piatră artificială, ciment cu imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de ciment simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe corpișuri à la Ererit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Ciment portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminaru.

Oltoii de vie de vândut.

Am onorul a aduce la cunoștința D-lor proprietari de vie, că până ce mai am deposit din oltoii de vie din acest an, voi vinde oltoii frumoși cu rădăcină bogată de vie de vin și struguri confect.

Pentru substituirea butucilor uscați în urma secetei mare recomand mai ales oltoii de vie cu rădăcină bogată, precom și mlădițele rădăcinoasă de „Riparia-Portalis” și „Rupestris-Monticola”.

La cerere servesc Onor. cumpărători bucuroși cu metoda cu succes a oltoilor de substituit.

În privința soiurilor și a prețurilor servește cu deslușire mai detaliată

Winkler József, producător de oltoii de vie

Telefon 410. Arad, str. Batthyányi nr. 13. Telefon 410.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

„lui”
VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

Premiat laex poziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TÓDOR

parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă lacul său pentru parchete, inventată de el însuși și întrebuintat de ani de zile, care s-a deosebit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuintare dăm bucuroși oricui instrucții asupra întrebuintării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

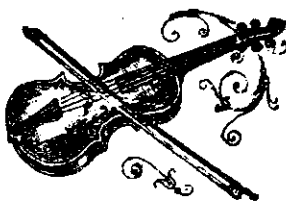
Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzători en gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN JÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale

SZEGED, Strada Kárász nr. 7.

Unde se pot căpa pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune violine, celo, gurdune, braci (violina secund) și strunc și mai departe clarinete, harmonice.

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

